

Насоки

относно процедурите и политиките, включително правата на клиентите, в контекста на услугите за прехвърляне на криптоактиви съгласно Регламента за пазарите на криптоактиви (Регламента относно ПКА) във връзка със защитата на инвеститорите

Съдържание

1	Обхват	4
2	Препратки към законодателни актове, съкращения и определения	4
2.1	Препратки към законодателни актове	4
2.2	Съкращения.....	5
3	Цел	5
4	Задължения за спазване на насоките и за докладване	6
4.1	Статут на насоките.....	6
4.2	Изисквания за докладване	6
5	Насоки относно политиките и процедурите в контекста на услугите за прехвърляне на криптоактиви	7
5.1	Общи разпоредби относно политиките и процедурите за прехвърляне на криптоактиви (Насока 1)	7
5.2	Информация за индивидуални прехвърляния на криптоактиви (Насока 2).....	9
5.3	Срокове за изпълнение и крайни срокове (Насока 3)	11
5.4	Отказ или спиране на изпълнението на указание за прехвърляне на криптоактиви или връщане на прехвърлен криптоактив (Насока 4).....	11
5.5	Отговорност на доставчика на услуги за криптоактиви (Насока 5).....	11

1 Обхват

Кой?

1. Настоящите насоки се прилагат по отношение на:
 - (i) компетентните органи и
 - (ii) доставчиците на услуги за криптоактиви, които действат като доставчици на услуги за прехвърляне на криптоактиви от името на клиенти по смисъла на член 3, параграф 1, точка 26 от Регламента относно ПКА.

Какво?

2. Настоящите насоки се прилагат във връзка с член 82 от Регламента относно ПКА.

Кога?

3. Настоящите насоки се прилагат шестдесет календарни дни след датата на публикуването им на уебсайта на ESMA на всички официални езици на ЕС.

2 Препратки към законодателни актове, съкращения и определения

2.1 Препратки към законодателни актове

Регламент за ESMA	Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията ¹
Регламент за паричните преводи	Регламент (ЕС) 2023/1113 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно информацията, придружаваща преводите на средства и прехвърлянията

¹ ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84.

на определени криптоактиви, и за изменение на Директива (ЕС) 2015/849²

Регламент относно ПКА Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937³

2.2 Съкращения

ESMA	Европейски орган за ценни книжа и пазари
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСФН	Европейска система за финансов надзор

3 Цел

4. Настоящите насоки, разработени от ESMA в тясно сътрудничество с ЕБО, се основават на член 82, параграф 2 от Регламента относно ПКА. Целите на настоящите насоки са да се установят последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на ЕСФН и да се осигури общо, единно и последователно прилагане на разпоредбите на член 82 от Регламент относно ПКА. По-специално те имат за цел да осигурят повече яснота относно изискванията към доставчиците на услуги за криптоактиви, предоставящи услуги за прехвърляне на криптоактиви от името на клиенти, по отношение на процедурите и политиките, включително правата на клиентите, в контекста на услугите за прехвърляне на криптоактиви. В тази връзка ESMA очаква съответно засилване на защитата на инвеститорите.

Настоящите насоки се прилагат, без да се засягат съответните правила по ДПУ2, когато са приложими за съответните прехвърляния на криптоактиви, по-специално ТЕП (токени за електронни пари).

² ОВ L 150, 9.6.2023 г., стр. 1—39.

³ ОВ L 150, 9.6.2023 г., стр. 40—205.

4 Задължения за спазване на насоките и за докладване

4.1 Статут на насоките

5. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламента за ESMA компетентните органи и доставчиците на услуги за криптоактиви полагат всички усилия за спазване на настоящите насоки.
6. Компетентните органи, за които се отнасят настоящите насоки, следва да ги спазват, като ги включат в своите национални правни и/или надзорни практики, според случая, включително когато определени насоки са насочени предимно към участниците на финансовите пазари. В такива случаи компетентните органи следва да гарантират чрез своя надзор, че доставчиците на услуги за криптоактиви спазват насоките.

4.2 Изисквания за докладване

7. До два месеца след датата на публикуване на насоките на уебсайта на ESMA на всички официални езици на ЕС, компетентните органи, за които се отнасят настоящите насоки, уведомяват ESMA за това дали i) спазват или ii) не спазват, но възнамеряват да спазват, или iii) не спазват и не възнамеряват да спазват насоките.
8. Освен това, в случай че не спазват насоките, компетентните органи уведомяват ESMA за своите мотиви в рамките на два месеца след датата на публикуване на насоките на уебсайта на ESMA на всички официални езици на ЕС .
9. На уебсайта на ESMA е публикуван образец за уведомленията.⁴ Попълненият образец се изпраща до ESMA.
10. От доставчиците на услуги за криптоактиви не се изисква да докладват дали спазват настоящите насоки.

⁴ Вж.: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma42-110-1132_confirmation_of_compliance_with_guidelines.pdf

5 Насоки относно политиките и процедурите в контекста на услугите за прехвърляне на криптоактиви

5.1 Общи разпоредби относно политиките и процедурите за прехвърляне на криптоактиви (Насока 1)

11. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да установят, прилагат и поддържат подходящи политики и процедури (включително подходящи инструменти), за да гарантират, че своевременно, преди клиентът да сключи каквото и да е споразумение за предоставяне на услуги за прехвърляне на криптоактиви, те предоставят на клиента в електронен формат информацията и условията, свързани с услугите за прехвърляне на криптоактиви.
12. Предоставяната информация включва най-малко следното:
 - името на доставчика на услуги за криптоактиви, адреса на неговото седалище, както и всички други адреси и средства за комуникация, включително електронна поща, които са от значение за комуникацията с доставчика на услуги за криптоактиви;
 - наименованието на националния компетентен орган, отговарящ за надзора на доставчика на услуги за криптоактиви;
 - описание на основните характеристики на услугата за прехвърляне на криптоактиви, която ще се предоставя;
 - описание на формата и процедурата за започване или даване на съгласие за прехвърляне на криптоактиви и оттегляне на указание или съгласие, включително уточняване на информацията, която трябва да бъде предоставена от клиента, за да може прехвърлянето на криптоактиви да бъде правилно иницирано или изпълнено (включително как да се удостовери автентичността);
 - условията, при които доставчикът на услуги за криптоактиви може да откаже прехвърлянето на криптоактиви;
 - позоваване на процедурата или процеса, установени от доставчика на услуги за криптоактиви, за определяне на момента на получаване на указание или съгласие за прехвърляне на криптоактиви и на всички крайни срокове, определени от доставчика на услуги за криптоактиви;
 - обяснение за криптоактив, от който се поддържа мрежата на технологията на децентрализирания регистър (ТДР) за прехвърлянето на този криптоактив;

- максималното време за изпълнение на услугата за прехвърляне на криптоактиви, която ще бъде предоставена;
 - за всяка мрежа, основана на ТДР, разумно изчисленото време или брой групови потвърждения, необходими, за да може прехвърлянето да е необратимо в мрежата, основана на ТДР, или считани за достатъчно необратими в случай на вероятностен сетълмент, като се вземат предвид правилата и обстоятелствата на мрежата, основана на ТДР;
 - всички такси, налози или комисиони, дължими от клиента във връзка с услугата за прехвърляне на криптоактиви, включително тези, свързани с начина и честотата на предоставяне или осигуряване на достъп до информация, и, когато е приложимо, разбивка на размера на тези такси;
 - средствата за комуникация, включително основна информация за техническите изисквания за оборудването и софтуера на клиента (например минимален софтуер или мобилна операционна система), договорени между страните за предаване на информация или уведомления, свързани с услугата за прехвърляне на криптоактиви;
 - начина и честотата, с които се предоставя или прави достъпна информацията, свързана с услугата за прехвърляне на криптоактиви;
 - езика или езиците, на които ще бъде сключено споразумението, посочено в член 82, параграф 1 от Регламента относно ПКА, и комуникацията по време на тези договорни отношения ще бъде предприета;
 - сигурната процедура за уведомяване на клиента от доставчика на услуги за криптоактиви в случай на предполагаема или действителна измама или заплахи за сигурността;
 - средствата и сроковете, в рамките на които клиентът трябва да уведоми доставчика на услуги за криптоактиви за всякакви неразрешени или неправилно инициирани или изпълнени прехвърляния на криптоактиви, както и за отговорността на доставчика на услуги за криптоактиви, включително максималния им размер, за неразрешени или неправилно инициирани или изпълнени прехвърляния;
 - правото на клиента да прекрати споразумението за предоставяне на услуги за прехвърляне на криптоактиви и условията за това.
13. Политиките и процедурите, свързани с услугите за прехвърляне на криптоактиви, следва да гарантират, че доставчикът на услуги за прехвърляне на криптоактиви предоставя съответната информация с лесно разбираеми думи и в ясна и разбираема форма.
14. Политиките и процедурите, посочени в точка 12, следва също така да гарантират, че:

- във всеки момент по време на договорните отношения, свързани с услугите за прехвърляне на криптоактиви, клиентът следва да има достъп или да получи при поискване споразумението, посочено в член 82, параграф 1 от Регламента относно ПКА, както и информацията, посочена в параграф 12, в електронен формат;
 - клиентът е уведомен за всяка планирана промяна в информацията, посочена в точка 12, своевременно преди тази промяна да започне да се прилага.
15. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да могат да предоставят съответната информация в момента на предоставяне на копие от проектодоговора, посочен в член 82, параграф 1 от Регламента относно ПКА.
16. Като добра практика доставчиците на услуги за криптоактиви се насърчават също така да вземат предвид в политиките и процедурите, посочени в точка 11, как да предоставят на клиентите обучителни материали, които им помагат да се осведомят за и да разберат по-добре своите права, функцията и рисковете, свързани с прехвърлянията на криптоактиви.

5.2 Информация за индивидуални прехвърляния на криптоактиви (Насока 2)

17. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да въведат, прилагат и поддържат подходящи политики и процедури (включително подходящи инструменти), за да се гарантира, че след получаването на указание за прехвърляне на криптоактиви, но преди изпълнението на тяхното прехвърляне, доставчикът на услуги за криптоактиви предоставя на клиента най-малко следната информация:
- кратко и стандартизирано предупреждение за това дали и кога прехвърлянето на криптоактиви ще бъде необратимо или достатъчно необратимо в случай на вероятностен сетълмент⁵;
 - размера на всички такси за прехвърлянето на криптоактиви, дължими от клиента, и когато е приложимо, разбивка на размера на тези такси, като се прави разграничение например между таксите за газ, начислявани за сделката чрез съответната мрежа, основана на ТДР, и другите такси, начислявани от доставчиците на услуги за криптоактиви за техните услуги.
18. Политиките и процедурите, посочени в предходната точка, следва също така да гарантират, че инициерирането или изпълнението на прехвърлянето не се

⁵ В зависимост от вида на алгоритмите за консенсус, свързани със съответната ТДР.

осъществява преди да са предприети подходящи мерки за осигуряване на съответствие с Регламента за парични преводи, включително с член 14 от него.

19. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да установят, прилагат и поддържат подходящи политики и процедури (включително подходящи инструменти), за да се гарантира, че след извършването на индивидуални прехвърляния на криптоактиви доставчикът на услуги за криптоактиви предоставя на клиента най-малко следната информация:
 - имената на инициатора и на бенефициера;
 - адреса в децентрализирания регистър на инициатора или номера на сметката за криптоактиви;
 - адреса в децентрализирания регистър на бенефициера или номера на сметката за криптоактиви;
 - референция, която позволява на клиента да идентифицира всяко прехвърляне на криптоактиви;
 - количеството и вида на прехвърлените или получените криптоактиви;
 - датата на дебитната стойност или датата на кредитната стойност на прехвърлянето на криптоактиви;
 - размера на всички такси, налози или комисиони, свързани с прехвърлянето на криптоактиви, и, когато е приложимо, разбивка на размера на тези такси.
20. Политиките и процедурите, посочени в точка 19, следва да обхващат също така периодичността на информацията, посочена в точка 19, всички такси или разноси, направени за предоставянето на информацията, и начина на предоставяне на информацията.
21. Информацията, посочена в точка 19, следва да се предоставя в електронен формат и, когато не се предоставя по-често от веднъж месечно, безплатно.
22. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да установят, прилагат и поддържат подходящи политики и процедури (включително подходящи инструменти), за да се гарантира, без да се засягат други приложими нормативни изисквания, че когато прехвърлянето на криптоактиви бъде отказано, върнато или спряно, на клиента се предоставя най-малко следната информация:
 - причината за отказа, връщането или спирането;
 - ако е приложимо, как да се поправи отказа, връщането или спирането;
 - размера на всички разходи или такси, понесени от клиента, и дали възстановяването им е възможно.

5.3 Срокове за изпълнение и крайни срокове (Насока 3)

23. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да установят, прилагат и поддържат подходящи политики и процедури, свързани най-малко с:
- крайните срокове, в които указанията за прехвърляне на криптоактиви се считат за получени в същия работен ден;
 - максималните срокове за изпълнение в зависимост от прехвърления криптоактив;
 - разумната оценка на времето или броя на груповите потвърждения, необходими, за да бъде прехвърлянето на криптоактиви необратимо в ТДР или достатъчно необратимо в случай на вероятностен сетълмент, за всяка мрежа, основана на ТДР.

5.4 Отказ или спиране на изпълнението на указание за прехвърляне на криптоактиви или връщане на прехвърлен криптоактив (Насока 4)

24. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да установят, прилагат и поддържат адекватни, основани на риска политики и процедури за определяне на това дали и как да изпълняват, отказват, връщат или спират прехвърлянето на криптоактиви. Тези политики и процедури следва по-специално да вземат предвид разпоредбите на Регламента за парични преводи, според случая и както е посочено в Насоките на Европейския банков орган за предотвратяване на злоупотребата със средства и прехвърлянията на определени криптоактиви за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

5.5 Отговорност на доставчика на услуги за криптоактиви (Насока 5)

25. Доставчиците на услуги за криптоактиви следва да установят, прилагат и поддържат адекватни политики и процедури, определящи условията за отговорността на доставчика на услуги за криптоактиви пред клиентите в случай на неразрешени или неправилно инициирани или изпълнени прехвърляния на криптоактиви.